

**ЖИТОМИРСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
КАФЕДРА «АГРОНОМІЯ ТА ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з
навчальної роботи

Костянтин БОРАК

«___» _____ 2023р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ
Озеленення населених місць
(назва освітньої компоненти)**

Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність 205 «Лісове господарство»

Освітньо-професійна програма Лісове господарство

Освітній ступінь Бакалавр

Мова навчання: Українська

Житомир 2023

Робоча програма «Озеленення населених місць» для здобувачів освіти

Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»

спеціальність: 205 «Лісове господарство»

Розробник: Роман ЗАЛЕВСЬКИЙ, кандидат сільськогосподарських наук, викладач спеціальних дисциплін Житомирського агротехнічного фахового коледжу.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри «Агроніомія та лісове господарство»

Протокол від «28» 08 2024 року № 1

Зав. кафедрою Наталія Цуман.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри _____

Протокол від «26» 08 2024 року № 1

Зав. кафедрою Наталія Цуман.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри _____

Протокол від «24» 08 2025 року № 1

Зав. кафедрою Наталія Цуман.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри _____

Протокол від « » _____ 202 року № _____

Зав. кафедрою _____ Наталія Цуман.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри _____

Протокол від « » _____ 202 року № _____

Зав. кафедрою _____ Наталія Цуман.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань спеціальність освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань: <u>20 «Аграрні науки та продовольство»</u>	Обов'язкова
Розділів - 3	Спеціальність:	Рік підготовки: II - й
	205 «Лісове господарство»	
		Лекції – 20 год
		Практичні: 10 год
Загальна кількість годин – 90	Освітній ступінь: Бакалавр	Лабораторні: 0 год
		Самостійна робота – 60 год
		Вид контролю: Поточний – індивідуальне та групове опитування, тести. Підсумковий – залік.

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить для денної форми навчання – 2,0

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «**Озеленення населених місць**» є однією з ключових у циклі фахових дисциплін. У процесі її вивчення здобувачі повинні оволодіти теоретичними знаннями та практичними навичками, необхідними для створення зелених насаджень різного функціонального призначення, з подальшим застосуванням цих знань у професійній діяльності. Закріплення знань та умінь відбувається через виконання лабораторних та практичних робіт.

Мета дисципліни:

Теоретична та практична підготовка здобувачів з питань озеленення населених місць, що включає проектування, будівництво та експлуатацію об'єктів садово-паркового господарства.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

-Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.

-На операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.

-Законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.

вміти:

-розмножувати та вирощувати посадковий матеріал декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення і експлуатації об'єктів садово-паркового господарства.

-формуванню й підтримувати в належному стані газонний покрив об'єктів садово-паркового господарства.

-застосовувати інженерно-технічне обладнання на об'єктах садово-паркового господарства.

-оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.

-Здатність проектувати, створювати та експлуатувати компоненти рослинних угруповань на об'єктах садово-паркового господарства.

-розробляти концептуальні та інноваційні проектні рішення з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну зовнішнього середовища.

3. Програмні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК) :

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності (ФК):

ФК1. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.

ФК2. Здатність проводити лісівничі вимірювання та дослідження.

ФК3. Здатність використовувати знання й практичні для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання.

ФК5. Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел передового виробничого досвіду.

ФК6. Здатність вибрати типове обладнання та інструменти для вирішення сформульованого завдання, а також оцінити економічну ефективність його виконання.

ФК7. Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію.

ФК9. Здатність розробляти проектну документацію, зокрема описи, положення, інструкції та інші документи.

ФК10. Здатність організувати роботу малих колективів виконавців.

ФК11. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів.

ФК12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях.

Програмні результати навчання (РН):

РН1. Аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку для формування громадянської позиції, формування національної гідності та патріотизму.

РН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

РН3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.

РН4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.

PH5. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності

PH6. Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей.

PH7. Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.

PH8. Проектувати та організовувати ведення лісового та мисливського господарства відповідно до встановлених вимог.

PH12. Інтегрувати та удосконалювати виробничі процеси ведення лісового господарства відповідно до чинних вимог.

PH13. Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі.

PH14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.

PH15. Впроваджувати розроблені проектні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва.

PH 16. Організувати результативні та безпечні умови праці.

4. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця:

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Ботаніка	Моніторинг довкілля
Біометрія	Лісова селекція
Дендрологія	Лісовідтворення та лісові

	культури
Рекреаційне лісівництво	Лісова фітопатологія
	Лісове ґрунтознавство

5. Критерії оцінювання

Об'єктивне оцінювання знань студентів у межах кредитно-модульної системи в умовах продовження ідей Болонського процесу має сприяти підвищенню якості підготовки і конкурентноспроможності фахівців, стимулювати самостійну та систематичну роботу студента протягом навчального семестру. Досягається така об'єктивність запровадженням відповідних критеріїв оцінювання, тобто системи вимог до рівня знань та вмінь студента, які він повинен продемонструвати для підтвердження набутих ним компетенцій за 100-бальною шкалою.

Сума балів за всі види Навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
35-59	FX	незадовільно з	незараховано з
		можливістю повторного складання	можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання: Національна та ECTS

Критерії оцінювання Заліку

Оцінка «**відмінно**» (90-100 балів) виставляється студенту, який повністю оволодів програмним матеріалом, точно й повно виконав практичні завдання; виявив творчу самостійність, знання спеціальної літератури, тверді переконання та вміння їх захищати, високу комунікативну культуру, уміння робити практичні висновки; на семінарських, лабораторних, практичних

заняттях показав достатній рівень розвитку умінь і навичок точного застосування знань.

Оцінка «**добре**» (74-89 балів) виставляється за тих же умов. Відмінність у знаннях студента полягає в дещо обмеженому й звуженому прояві тих же якостей, які слугують критерієм відмінної оцінки – творча самостійність, знання літератури тощо. Але вже немає тієї свободи викладу матеріалу, як у першому випадку, можуть допускатися окремі помилки, що легко виправляються самим студентом під час бесіди.

Оцінка «**задовільно**» (60-73 балів) виставляється за повне знання програми та за виконання завдань. У цьому випадку студент може й не виявити самостійності суджень. Відчувається, що він дещо просто «завчив», однак навчальний матеріал він загалом знає. Має певне уявлення про вимоги практики, може знайти нові приклади або умови застосування знань на практиці. Знає літературу, але, можливо, не всю і не може дати достатньої критичної оцінки. Володіє необхідними вміннями. Можливі недоліки в аспекті комунікативної культури.

Оцінка «**незадовільно**» (1-59 балів) виставляється, якщо студент не має повних знань. Завдання не виконані або виконані невірно. Уміннями й навичками студент не володіє. Навчальної літератури зовсім не знає.

Засоби оцінювання:

Залік; контрольні роботи; тестові завдання; групове та індивідуальне опитування.

6. Структура навчальної дисципліни

Семестр	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
Лекц.		Практ.	Лабор.	Індив.	Самос.	
1	2	3	4	5	6	7
4	90	20	10	-	-	60

7. Тематичний план

Назви змістових частин і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема1. Історія озеленення. Сади Стародавнього світу	8	2				6	-	-	-	-	-	-
Тема2. Ландшафтне мистецтво XIX, XX і XXI ст.	8	2				6	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Функції зелених насаджень в урбанізованому середовищі	10	2	2			6	-	-	-	-	-	-
Тема4. Ландшафтно-планувальні особливості озеленення	10	2	2			6	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Нормативна база проектування об'єктів озеленення	8		2			6	-	-	-	-	-	-
Тема6. Насадження загального користування	6		2			4	-	-	-	-	-	-
Тема7. Насадження обмеженого користування	8	2	2			4						
Тема8. Насадження спеціального призначення	6	2				4						
Тема9. Організація виробничих робіт	6	2				4	-	-	-	-	-	-
Тема10. Підготовка території до посадок.	6	2				4						
Тема11. Будівництво доріжок і майданчиків	8	2				6						
Тема12. Капітальний і поточний ремонт садово-паркових об'єктів. реконструкція,	6	2				4						

реставрація та консервація зелених насаджень.												
Разом	90	20	10			60						

8. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1-2	Історія озеленення. Сади стародавнього світу	2
3-4	Історія озеленення. ландшафтне мистецтво другої половини ХІХ – першої половини ХХ ст.	2
5-6	Функції зелених насаджень в урбанізованому середовищі	2
7-9	Ландшафтно-планувальні особливості озеленення	2
10	Нормативна база проектування об'єктів озеленення	2
11-12	Насадження загального користування	
13	Насадження обмеженого користування	2
14	Насадження спеціального призначення	2
15	Організація виробничих робіт	2
16	Підготовка території до посадок	2
17	Будівництво доріжок і майданчиків	2
18	Капітальний і поточний ремонт садово-паркових об'єктів, реконструкція, реставрація та консервація зелених насаджень.	2
Разом		20

9. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення історії озеленення на основі аналізу історичних парків за малюнками, гравюрами, фотографіями.	
2-3	Підбір видового і формового складу декоративних рослин, що використовуються для створення різних видів насаджень	2
4	Складання ситуаційного та опорного планів паркової території на основі існуючої містобудівельної ситуації.	2
5-6	Розробка ескізного проекту	
7	Розробка генерального плану	
8-9	Розробка дендроплану	
10-12	Створення розбивочного креслення	2
13	Створення посадкового креслення	
14-15	Детальна розробка елемента декоративного насадження	
16-18	Підготовка ґрунту. Рекультивація земель. Посадка дерев та кущів.	2
19-20	Техніка для догляду за зеленими насадженнями.	2
21	Охорона праці в зеленому господарстві.	
Разом		10

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Видатні митці садово-паркового мистецтва минулого	4
2	Видатні митці садово-паркового мистецтва України	4
3	Історія озеленення	4
4	Історія озеленення. Сади стародавнього світу	4
5	Історія озеленення. ландшафтне мистецтво другої половини ХІХ – першої половини ХХ ст.	4
6	Функції зелених насаджень в урбанізованому середовищі	4
7	Ландшафтно-планувальні особливості озеленення	4
8	Нормативна база проектування об'єктів озеленення	4
9	Насадження загального користування	4

10	Насадження обмеженого користування	4
11	Насадження спеціального призначення	2
12	Організація виробничих робіт	2
13	Підготовка території до посадок	2
14	Будівництво доріжок і майданчиків	2
15	Різноманіття прийомів садово-паркового будівництва	2
16	Особливості використання природного ландшафту при плануванні і будівництві об'єктів зеленого насадження	4
17	Характеристика об'єктів зеленого будівництва типу моносадів, декоративних басейнів, видових точок і ландшафтів	4
18	Капітальний і поточний ремонт садово-паркових об'єктів. реконструкція, реставрація та консервація зелених насаджень.	2
Разом		60

11. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма з дисципліни (затверджена методичною радою ЖАТФК).
- 2.Робоча навчальна програма.
- 3.Конспект лекцій.
4. Комплекс методичного забезпечення для самостійної роботи.
5. Комплекс методичного забезпечення для виконання практичних робіт.
6. Завдання для контрольних робіт.

12 .Каталог ресурсів

Базова література:

1. Білоус В.І. Декоративне садівництво. Умань, 2005. 296 с.

2. Благоустрій міст та населених пунктів: інформаційно-аналітичний збірник. / упоряд. С. В. Коваленко. К.: Мін-во будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України, 2006. 80 с.
3. Кучерявий В.П., Кучерявий В.С. Озеленення населених місць: підручн. для здобувачів вищих навчальних закладів. Львів: Вид-во «Новий світ – 2020», 2019. 666 с.
4. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць: підручн. Львів: Світ, 2005. 456 с.
5. Кучерявий В.П. Ландшафтна архітектура: підручн. Львів: «Новий Світ-2000», 2018. 521 с.
6. Кучерявий В.П. Історія ландшафтної архітектури: підручн. Львів: «Новий Світ-2000», 2018. 702 с.
7. Клименко Ю.О., Кузнєцов С.І., Черняк В.М. Старовинні парки України загальнодержавного значення. Довідник. Тернопіль, 1996.
8. Екологія: озеленення навчального середовища / [С.В. Совгіра, Г.Є. Гончаренко, Л.М. Містрюкова, Т.М. Гензьора]. К.: Наук, світ., 2010. 210 с.
9. Boult E., Sullivan Ch. Illustrated History Of Landscape Design. Willey. 2010. 260 p.
10. Hobhouse P. The Story of Gardening Hardcover – Illustrated, August 25, 2020. 512 p.
11. Stein A. The Conservatory: Gardens Under Glass Hardcover – October 27, 2020. 251 p.

Додаткова література:

12. Багацька О. М. Рекомендації щодо використання культивованих дерев'янистих ліан у вертикальному озелененні м. Києва. К.: Видавничий центр НУБіП України, 2008. 50 с.
13. Омелянова В.Ю., Котовська Ю.С. Використання зонування в ландшафтному дизайні. III-тя Міжнародна науково-практична конференція «Екологічні проблеми навколишнього середовища та раціонального природокористування в контексті сталого розвитку», 22-23 жовтня 2020 року, м. Херсон, Україна. Херсон, 2020. С. 479-481.

14. Омелянова В.Ю., Котовська Ю.С. Ботанічна характеристика та агробіологічні особливості ехінацеї пурпурової в контексті використання виду для міського озеленення в умовах Південного Степу України (оглядова). Зрошуване землеробство: міжвідомчий тематичний науковий збірник. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. Випуск 73.
15. Дементьєва О.І., Бойко Т.О., Омелянова В.Ю. Особливості озеленення об'єктів спеціального призначення на прикладі меморіального комплексу загиблим воїнам. Таврійський науковий вісник. Вип. 106. Херсон, 2019. С. 262-266.
16. Дементьєва О.І., Омелянова В.Ю. Проект озеленення та благоустрою меморіального комплексу воїнам АТО м. Херсона. Екологічні проблеми навколишнього середовища та раціонального природокористування в контексті сталого розвитку: зб. тез Міжнар. наук.-практ. конференції (Херсон, 25–26 жовтня, 2018 року). С. 87–91.
17. Бойко Т.О., Дементьєва О.І., Омелянова В.Ю. Особливості озеленення територій загального користування міста Херсона. Збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. «Роль наук про землю в народному господарстві: стан і перспективи» (присвячена Всесвітньому Дню Землі), (Херсон, 20 березня 2019 р.). Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2019. С. 29–32.
18. Дементьєва О.І., Омелянова В.Ю. Асортимент рослин для озеленення меморіального комплексу. Науково-практична конференція викладачів, молодих вчених та здобувачів (Херсон, травень 2018). С. 88–90.
19. Омелянова В.Ю. Перспективи застосування соняшника багатоквіткового (*Helianthus multiflorous*) в озелененні та ландшафтному дизайні на півдні України. Сучасна наука: стан та перспективи розвитку у сільському господарстві. II Всеукраїнська науково-практична конференція молодих учених з нагоди Міжнародного дня науки та Дня працівника сільського господарства, Херсон – 2020: ДВНЗ «ХДАУ», 2020.

20. Омелянова В.Ю., Котовська Ю.С. Особливості озеленення офісних приміщень. Матеріали II-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених «Наукові читання імені В.М. Виноградова».

21. Омелянова В.Ю., Котовська Ю.С. Використання реліктових рослин для озеленення. Матеріали II-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених «Наукові читання імені В.М. Виноградова».

Інформаційні ресурси:

22. <https://ips.ligazakon.net/document/TM030425>

23. <https://landshaft.org.ua/>

